

PREEK KRIJTBURG ZONDAG, 27 DECEMBER 2021

over Gen. 15, 1-6 +21, 1-3 en Hebr. 11, 8+11-12 +17-19 en Lucas 2, 22-44

Gregory Brenninkmeijer SJ

De eerste Zondag na Kerstmis, beste mensen, is sinds mensenheugenis het feest van de Heilige Familie. In de nacht waarin hun zoon werd geboren, werden Maria en Jozef met hun kleine Jezus een familie. Staande voor onze Kerststal, kijk ik naar Jozef die biddend toeziet, en naar Maria in stille aanbidding. We zijn aan dat beeld gewend geraakt. Het is dierbaar, dat beeld van vreedzame harmonie. We hebben daar zelfs het rolmodel van gemaakt voor iedere christelijke familie. En ook al hebben de evangelisten heel weinig te melden over het leven van Jezus junior, behalve dan dat hij op twaalfjarige leeftijd in de tempel werd verloren en teruggevonden, toch hebben kunstenaars en sprookjesvertellers hun fantasie de vrije loop gelaten en ons schitterende beelden gegeven van deze volmaakte familie, liefdevol en voorbeeldig.

Maar dat beeld, dierbare vrienden, heeft vandaag de dag veel van z'n aantrekkelijkheid en geloofwaardigheid verloren. Ja, wij dromen natuurlijk van een liefdevol en harmonieus familieleven. We doen zelfs ons uiterste best om dat in ons leven waar te maken. We hopen en bidden dat we zullen blijven groeien in wederzijds begrip en liefde. Bij uitstek gedurende deze kersttijd hopen we dat we zoveel mogelijk familieleden bij elkaar kunnen brengen om uitdrukking te geven aan onze verbondenheid. Nu dat niet mogelijk is gaan we minstens voor Zoom en Skype en dergelijke om elkaar te kunnen zien en te groeten. We zijn gelukkig en gezegend als we mogen leven in een liefdevol familieverband. Zelfs nu we in dit jaar door alle beperkingen niet in staat zijn om elkaar fysiek te ontmoeten, vinden we toch wel manieren om onze liefde en goede wensen te delen met onze dierbaren.

Maar de lezingen die we zojuist gehoord hebben tonen een totaal ander beeld. In plaats van ons jonge, vruchtbare, levenslustige mensen voor te stellen worden we geconfronteerd met kinderloze, onvruchtbare oude mensen, die enkel leven van hoop en zich gedragen voelen door Gods belofte, en die, tegen alle voortekenen in, geloven dat God zijn belofte zal houden en dat hun hoop ooit vervuld zal worden.

Laten we om te beginnen kijken naar Abraham. Op Gods aandringen heeft hij zijn thuisland, zijn familie en familiegoden verlaten om in een vreemd land een eigen stam te stichten, een eigen familie en daarvoor te luisteren naar een onzichtbare Stem. Maar hoewel die Stem, zijn God, hem een nageslacht in het vooruitzicht had gesteld zo talrijk als de sterren aan de nachtelijke hemel, toch bleef zijn vrouw Sara kinderloos. Hun hoop lijkt ongegrond en Gods beloften bleken onbetrouwbaar. Maar toen ze alle hoop op een zwangerschap hadden laten varen, schonk Sara Abraham een zoon

Daarmee raken we aan de diepere betekenis van deze verhalen. Ze maken één ding duidelijk: Pas als alle menselijke pogingen op niets zijn uitgelopen en het er alle schijn van heeft dat het verhaal van God en de mensen in een doodlopende weg is vatgelopen, dan pas toont God ons dat hij trouw blijft aan zijn beloftes. Als wij wanhopen op een goede afloop en toegeven dat onze menselijke inspanningen geen resultaat opleveren, dan vind God steeds weer wegen die alleen God kan gaan. Deze verhalen maken duidelijk dat het volk van God niet zichzelf als volk van God kan voortplanten, maar dat het God is die een toekomst bereid

voor zijn volk en voor zijn kerk. De toekomst is nooit enkel mensenwerk. God is aan het werk en wij moeten Hem vertrouwen en uitzien naar zijn wondere daden.

In het evangelie van vandaag zien we die kleine Heilige Familie de tempel binnen treden. Zij komen gewoon de wettelijke verplichtingen vervullen die voor iedere Joodse familie gelden, namelijk rein verklaard worden en de eerstgeborene aan de Heer opdragen. Daar in de tempel ontmoeten zij twee oude mensen, Simeon en Anna. Hun vruchtbare jaren lagen ver achter hen, maar de Schrift verteld ons dat de Heilige Geest hen op dat uur naar de tempel had doen komen. Zij namen het kind in hun armen en verwelkomden het in het volk van God. Zij loofden God; en op dat moment realiseerden zij zich dat de geschiedenis van God en zijn volk nog niet ten einde was. Zij hadden op de uitkijk gestaan en hadden nooit opgegeven te verwachten dat de Eeuwige zou handelen. Met het kind Jezus in zijn armen jubelt Simeon het uit en bidt: "Nu, o Heer, laat Gij uw dienaar gaan in vrede naar uw woord, want mijn ogen hebben het heil aanschouwd dat U hebt bereid voor het oog van heel uw volk."

Vandaag, dierbare vrienden en vriendinnen, zijn wij naar onze tempel gekomen. De Heilige Geest heeft ons doen komen. We vieren het vreemdste kerstfeest sinds heugelijke tijden. We konden niet eens samenkomen in de nacht om ons aan te sluiten bij het gezang van de engelen om Gods lof te zingen. We konden het kerstfeest niet zoals gewoonlijk samen vieren met familie en vrienden. Natuurlijk hebben we hartelijke goede wensen uitgewisseld, maar in ons hart kriebelt de twijfel of die wensen in vervulling zullen gaan. Zullen we dat vreeslijke virus de baas worden? Zullen we de economische gevolgen van al de beperkingen te boven komen? Zullen onze leiders de diepe verschillen tussen de volkeren weten te overbruggen? Zullen we eindelijk de moed opbrengen om de noodzakelijke maatregelen te nemen om de klimaatverandering te stoppen? In heel wat goede wensen proef ik de zorgen en de angst voor het komende Jaar. Het ziet er naar uit dat het steeds duidelijker wordt dat wij mensen wellicht niet in staat zullen zijn om de ellende op te ruimen die we zelf veroorzaakt hebben.

Als dat onze angst en ons gevoel is vandaag, dan zou de boodschap van deze dag wel eens een heel goede boodschap kunnen zijn. Want we mogen nog steeds op Gods belofte vertrouwen. Dat Hij bij ons zal blijven tot het einde der tijden. We mogen ons nog steeds herinneren dat Jezus tegen Petrus zei, toen Hij hem tot leider van zijn kerk aanstelde: dat de poorten van het kwaad haar niet zullen overweldigen. Vertrouwen we op zijn woord? Staan wij op de uitkijk om de voortekenen van onze redding te zien? Denk aan Abraham en Sara, aan Simeon en Anna. Zij vertrouwden op Gods belofte, ondanks de schijn van het tegendeel, en zij zagen Hem aan het werk. Moge deze dag, dit Kerstfeest in ons de vreugde wekken en de hoop, dat God ook voor ons aan het werk is, zelfs in het jaar 2021, Amen.